

Pomůcka k označování potravin pro žadatele o značku KLASA Zkušenosti SZPI, které nedostatky v označování potravin patří k nejčastějším

Název potraviny – potravina není označena správným názvem; její charakter (základní použité suroviny a způsob zpracování) neodpovídá názvu, který výrobce zvolil.

Viz § 6 odst. 1 písm. b) zákona o potravinách:

Provozovatel potravinářského podniku, který uvádí do oběhu potraviny balené ve výrobě, je povinen způsobem stanoveným vyhláškou potraviny řádně označit na obalu určeném pro spotřebitele nebo pro provozovny stravovacích služebnázvem druhu, skupiny nebo podskupiny potravin stanoveným ve vyhlášce, pod níž je potravina uváděna do oběhu. Potravina, kterou nelze označit druhem, skupinou nebo podskupinou vzhledem k použitým surovinám nebo použité technologii, se označí názvem odvozeným od základní použité suroviny nebo technologie

Některé potraviny nemají "svou" komoditní vyhlášku, jako výrobky typu "plněná bageta", "lahůdkové saláty" (vlašský, pařížský, těstovinový ...), kynuté přílohové knedlíky atd. Pak se označí dle suroviny, technologie (např.: přílohový knedlík - kynutý houskový)

Název potraviny se doplní údajem o fyzikálním stavu potraviny nebo o způsobu její úpravy, například v prášku, mletá, drcená, sušená, instantní, zmrazená, koncentrovaná, uzená, sterilovaná, pasterovaná, pokud tento fyzikální stav nebo úprava nevyplývají již z názvu nebo charakteru druhu, skupiny nebo podskupiny potravin. Doplnující údaje se uvedou na obalu vždy, pokud by jejich neuvedení mohlo spotřebitele uvést v omyl.

Nutriční označování potravin – na obale potraviny je uvedeno nutriční značení, ale ve formě, která není správná. Např. nutriční označení je neúplné, živiny jsou označeny chybnými termíny, není dodrženo pořadí energetické hodnoty a živin, nejsou dodrženy požadované jednotky atd.

Pro nutriční označení jsou stanovena pevná pravidla; přesné požadavky na nutriční značení jsou uvedeny ve vyhlášce č. 450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin

Obchodní úprava potraviny – označení a obchodní úprava potraviny vzbuzuje dojem, že potravina má určitý charakter, ale skutečnost tomu neodpovídá. Např., na obale jsou uvedeny obrázky ovoce, ořechů, vajec, čokolády, zeleniny ..., ale výrobek tyto složky vůbec neobsahuje. Nebo z označení vzniká dojem, že suroviny pocházejí z ČR, ale přitom byly dovezeny odjinud, atd.

Označení musí být věcně správné, pravdivé, nesmí být zavádějící a nesmí vzbuzovat dojem, že potravina má určité vlastnosti, když tyto vlastnosti ve skutečnosti nemá.

Zdůrazněné složky – na obale jsou zdůrazněné určité (spotřebitelem žádané) složky slovně, graficky či obrázkem (ovoce, šunka, čokoláda, máslo ...), tyto složky jsou sice uvedeny ve složení, ale není uveden jejich podíl. Požadavky na uvádění množství zdůrazněných složek jsou uvedeny v § 9 vyhlášky č. 113/2005 Sb.

Alergeny – na obale nejsou označeny alergen, jak stanovuje vyhláška č. 113/2005 Sb. Nejčastěji se nedostatky týkají neoznačení alergenů, které jsou součástí složek složených. Např. pekařský výrobek obsahuje složku složenou „zlepšující pekařský přípravek“, součástí tohoto přípravku je třeba sušené mléko, přípravek ze sóji, výrobek z vajec atd., ale spotřebitel o tom není na obale potraviny informován.

Viz § 8 odst. 10 vyhlášky č. 113/2005 Sb.: - *Alergenní složka uvedená v příloze č. 1 nebo jakákoli látka z ní pocházející, která byla použita při výrobě potraviny a je v konečném výrobku stále obsažena, a to i ve změněné formě, se zřetelně označí názvem alergenní složky ve složení potraviny. Toto označení není povinné, pokud název, pod kterým je potravina prodávána, jednoznačně odkazuje na tuto alergenní složku.*

Pozn.: za zřetelné označení můžeme považovat označení, které je dobře čitelné.

Povinné označení je velmi obtížně čitelné – při označení bylo zvoleno velmi malé písmo, nevýrazná barva písma vůči podkladu, tisk je nekvalitní, tisk se smazává, data trvanlivosti jsou tištěna přes jiný text atd.

Požadavek viz § 3 odst. 3 vyhlášky č. 113/2005 Sb. - *Označení údajů podle § 6 až 8 zákona musí být pro spotřebitele srozumitelné, uvedené na viditelném místě, snadno čitelné, nezakryté, nepřerušované jinými údaji, nesmazatelné a vyjádřené v nekódované formě, s výjimkou označení šarže, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.*

Datum použitelnosti – minimální trvanlivosti není uvedeno způsobem, jak požaduje vyhláška. Např., je uveden údaj: „minimální trvanlivost do: viz obal“. Přitom není uvedeno místo, kde spotřebitel toto datum na obale má hledat.

Požadavek je stanoven v § 6 odst. 6 vyhlášky č. 113/2005 Sb. - *Jestliže za slovy "Spotřebujte do . . ." nebo "Minimální trvanlivost do . . ." nebude následovat datum, musí zde být uvedeno, kde je toto datum na obalu vyznačeno.*

„Minimální trvanlivost do: viz spodní část obalu“